

Sarkis Hatspanian: ERMENİLER İÇİN HERGÜN 24 NİSAN!

Posted on 25/04/2016

1980'lerin yarılındığı yıllarda İsveç'te yayımlanan Garo Sasuni'nin "Kürt Ulusal Hareketleri, 15. yy'dan günümüze Kürt-Ermeni ilişkileri" kitabını Türkçeye çeviren değerli büyüğüm sayın Bedros Zartaryan'a yaptığım bir ziyaretin hemen akabinde Berlin'de "Haus der Kulturen der Welt" kurumunda organize edilen kültürler arası konfliktüel ilişkilerin konu edildiği 2 günlük bir sempozyuma katılmıştım. Türk, Kürt, Zaza, Çerkes, Arap, Yahudi, Almanlarla dolu konferans salonunda az sayıda Ermeni katılımcılar da bulunmaktaydı.

Konuşmacılardan birinin ERMENİ SOYKIRIMI tanımlaması üzerine çok kısa ama değerli bir sunuda bulunması ertesinde tartışmalara ayrılan bölümde o gün söylediklerimle, bugünkü düşüncelerim siyah-beyaz misali birbirinden farklı olduğundan, o zaman mutlaka üzerinde durulması gerektiğini belirttiğim konu hakkında söylemek istediklerimin esasen ve "ilk elden" muhatabı olan Türk ve Kürt aydınlar, daha doğrusu J.P.Sartre'ın deyimiyle "çağından sorumlu olan entellektüeller" tarafından bilinmesi ve anlaşılmasını istiyorum.

Çeyrek yüzyıl önce Berlin'de, << ... Ermeni tarihi, Ermeni coğrafyası, Ermeni dili, Ermeni kültürü, Ermeni sanatı, şu-bu, vs. denmesinin çok doğal olduğunu anlıyorum da, herkesin niye bilmem Ermeni Soykırımı olarak tanımlamakta olduğu olguyla ilgili anlayamadıklarım>> hakkında ciddi bir polemik yaptığımı hatırlıyorum.

O tartışmada, "Ermeni soykırımı diye bir adlandırma olur mu yahu ? Tüm insanlık nasıl olur böyle bir tanımlamayı yüzlerce dilde 'Ermeni Soykırımı, the Armenian Genocide, Armenische Genozid, le Génocide Arménien, vb. gibi' aynı şekilde kullanabilir aklım ermiyor" anlamındaki düşüncelerim temelinde, bu olgunun istense bile açıklanabilir olma

zorluklarını aşamayacağı türünde eleştirel görüşlerimi bildirmiştim.

Gerçek ve doğru anlamıyla “Ermenistan’da yaşayan Ermeni halkına yapılan soykırım veya Ermenilerin maruz bırakıldığı, uğratıldığı soykırım” içerikli bu olgunun hiçbir hal ve durumda, sanki Ermenilere aitmiş, onların sahip olduğu dil, tarih, coğrafya örneğindeki türden birşeymiş gibi ‘Ermeni soykırımı’ olarak tanımlanmasının çok yanlış olduğunu savunmuş, konunun değişik açılardan analitik tesbit ve yorumlar ışığında mutlaka çok ciddi olarak incelenmesi gerektiğini vurgulamaya çalışmışım. “Zaman aşımı olmayan soykırım, insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak kabul ediliyorsa eğer, bunun Ermenilere ait olan bir tanımlamayla anılma ve tanınması aslında abesle iştigaldir ! Ben Ermeniyim, benim bana ait bir dilim, yazım var, bana ait bir coğrafya, tarih, kültür, sanat, mimari, inanç, kıyafet, müzik, gelenek, görenek ve daha buna benzer sıralayabileceğim epeyi şey, hatta tıpta Ermeni hastalığı olarak adlandırılan kapıldığımız genetik bir hastalığım bile var, var olmasına ama, benim bir soykırımım yok, ben bir soykırımına sahip değilim ve olmak da istemiyorum. Eğer uğratılmış olduğumuz soykırımına ille de bir isim vermek gerekiyorsa, ona Türk ya da Kürt soykırımı demek, öyle tanımlamak çok daha doğru olur” diyerek salonda bulunanlardan çoğunu şoke eden düşüncelerimi iletmışim.

İfade ettiğim gerçekliğin ilk bakışta şok etkisi yaratan çarpıcılığının dahi düşündürücü olduğu hakkındaki gençlik yıllarımdaki fikirlerimi şimdilerde masum bir tebessümle anımsamakla beraber, çoktandır Berlin’deki panel sırasında arzettiğim düşüncede olmayışımı, soykırımın acı etkilerini gözlemlediğim reel hayattan öğrendiğim gerçeklere borçlu olduğumu da itiraf etmek istiyorum.

Zamanında ‘Ermeninin bir soykırımı olamaz, soykırım bize ait değil’ derken çok yanılmışım, artık ve neredeyse sadece “soykırım bizim ya da bizim soykırım” demek zorunda kalışımın reddedilmez yüzlerce nedenleri var. Soykırım yüzünden, o zamana kadar benim olan, bana ait olmuş ve bilinmez zamanlardan beri ne zor koşullarda ve her ne pahasına olursa olsun

koruyup saklamaya çalıştığımız değerleri kaybettiğimiz, yani onların artık bizim olmadığı bilinmeyen bir sır mı ? Onları hergün yitiriyor ve yok oluşlarının acısını da her gün yüreklerimize gömmek zorunda kalmıyor muyuz ? Ermenilere ait olan dilin, yazının, coğrafyanın, tarihin, kültürün, sanatın, mimarinin, inancın, kıyafet, müzik, gelenek, göreneklerin ve daha buna benzer sıralayabileceğim epeyi değerler artık “nesli tükenen bir uygarlık cinsi-cibiliyetinin” sanki tatlı hatıraları gibi bir şeye dönüşmesinin, yok oluş evrelerinden pek tehlikeli dönemlerinin şahidi olmakla geçmiyor mu her günümüz ?

Her geçen gün, bizim kayıplar hanesine bir kayıp daha eklediğinden bizler her geçen gün biraz daha ölmüyor muyuz ? Bizi soykırıma uğratanlar “on yılda onbeş milyon genç, yaratırız her baştan” marşlarıyla bir yüzyıla yakın zaman zarfında bizlerden gasbedilen zengin topraklarımızda sürekli çoğalır da çoğalırken, biz giderek azalmıyor muyuz ? Dilimiz yok oluyor, kültürümüz, sanatımız, her şeyimiz, atalarımızın yaratmış olduğu ve hep bizim olmuş, her ama her değeri yitiriyoruz. İnsan bu değerleri olmadan nasıl var olmayı becerebilir ki ? Ermenistan dışında tüm dünyada Ermenice ilköğretim kurumlarında Ermenice anadil eğitimi alan 6 ila 12 yaş arası Ermeni çocukların sayısı, sadece 30 bin ! Yeryüzünde kendini Ermeni olarak tanımlayan 10 milyonluk nüfus üzerinden bu oranın hesabını yapmayı denemek bile abes geliyor bana ve bu sayı da her yıl daha da azalıyor, vs. vs. vs...

Öyleki Talat’ların alçak ve hain planı halen tüm yok ediciliğiyle işliyor gördüğümüz gibi ! Kanlı soykırım, beyaz soykırıma dönüşmüş sadece ve bal gibi de yok oluyoruz işte, soyumuz bugün de kırılıyor, bitip tükeniyor. Yani, biz Ermeniler için her gün 24 nisan, çünkü biz her gün ölüme yürüyoruz ! Soykırım olmasaydı eğer, bugün herhalde kendi ülkemizde bir sokak üzerinde ya da en fazla aynı mahallede oturacağımızı düşündüğüm sevdiğilerimi, son bir kez göremeden dünyadan göçüp giden babamla, onun göremediğim mezarını, henüz hayatta olan yaşlı anamı, bacılarımı, kardeşimi ve yeğenlerimi, yani en yakın akrabalarımı görebilmek için 3 kıtada 5 ülke ve 18.900 km. yol kat etmeye ihtiyacım olduğunu hesap edecek kadar vaktimin olduğu mahpusane hücremde, böyle bir durumu benim hiç de

yükümlenmek zorunda olmadığım bir zorlama yüzünden, yani bizi soykırıma uğratanların bir dayatması olarak gördüğümünden de, işlenen suçun onların sorumluluğunda olduğunu düşünmekten kendimi bir türlü alamıyor, bu facianın sorumlularını çok istesem bile affedemiyorum!...

Söz sorumluluğa gelip dayanınca da, bu işin muhataplarına bakışlarımızı çevirip, “bu halimiz ne olacak peki ?” türünden aklımızdan, yüreğimizden hiçbir zaman çıkmayanı yüksek sesle düşünmeyi denemeye kalkınca, “T.C.” devletinin satılık sözcülerinin yüzyıllık yalanlarını sürdürmesine paralel olarak, yakın bir dostumun pek hoşuma giden deyimiyile ‘dersaadet aydınlarının’ da bu inkâr kervanına başka bir metodla katılmalarını görünce, inanın dilim tutuluyor. Onlar, kendilerine uygun gördükleri bu yöntemle, hiç utanıp arlanmadan bize, yani o iğrenç soykırımın mağdurlarının gözlerinin içine bakıp “toplumlarımız çok cahil, kimsenin Ermenilere yapılan soykırımından haberi yok. Devlet, gerçeği kendi vatandaşlarından bir sır gibi saklamış, yeni nesle doğruların anlatılması, öğretilmesi için uzun yıllar ve ciddi çabalar gerekiyor, zamana ihtiyaç var” türü teraneler anlatıyor, hatta kimileri sanki kendi cehaletlerinin sorumlusu bizmişiz gibi anlamsız çıkışmalara bile yeltenme maneviyatsızlığında bulunuyorlar. Her soydan ve boydan bu herifçioğulları, Ermeni’nin toprağına çömezlenmiş, onun evinde oturuyor, hâlâ bağında-bahçesinde dikilen nimetlerin tadına bakıp, yetiştirdiğini yiyor, kendilerine ait olmayan sayılması dahi imkânsız zenginliklerinden 96 sene, 365 gün, 12 ay, 24 saat boyunca istifade ediyor oldukları halde, bu topraklarda bizim yerlerimizde yaşamakta olan milyonlarca Türk ve Kürdün Ermenilere yapılan soykırımından -her nedense- hiç haberi olmuyor!

Olmaz tabii, olur mu hiç, hem niye olsun ki ? Şairimiz Yeğişe Çarents’in deyimiyile ‘Kahpe İstanbul’un’ divan edebiyatı sevdalı dersaadet aydınlarından birçoğuna, özellikle de ‘düşünmenin taraf olduğu’ iddiasında olanlardan kimilerine göre, kendi deyimleriyle “kara cahil toplumlarının olan-bitenlerden haberleri olmuyor, olmayabiliyor” vesselem ! Eee... bu mantıkla tabii olandan haberi olmayanın olanlardan nasıl sorumluluğu olsun ki, şu Ermeniler

de acaip insanlar alimallah... “olmayan yerde sorumlu arıyorlar” boşu boşuna, garip değil mi ? ERMENİLER İÇİN HERGÜN 24 NİSAN ! 24 nisan ulusumuzun vicdanına zincir vurulan, entellektüellerimizin ölüme götürülmek üzere tutuklandığı gün olduğundan, o gün yas tutuyoruz. Ancak biz, aynı o gün olduğu gibi şimdi de, hem de hergün ölüme yürüyen bir ulusun evlatları olmamızı sürdürüyoruz... yani bize karşı uygulanmış soykırım geçmişe ait bir suç değil, o katastrof şimdi de devam ediyor. Eğer söylediğimin aksini iddia eden varsa beri gelsin de ona yaşamamız için ne yapılması gerektiği, daha doğrusu kendilerinin ne yapması konusunda bilgiler iletayim. 1915’e kadar doğamda hiç olmayan kamburumdan kurtulabilmem için, beni onu taşımaya zorlayanlara ihtiyaç duymam belki de kaderin bir cilvesi ama, bunun kaçınılmaz bir gerçek olduğu da “kendini cahil yerine koymayı denemeyi yeğleyenlerce” anlaşılmalı artık ! Benim yok olmama katılanlarla onların torunlarının aynı Türkler ve Kürtler olduğu ve tarihin onlara şimdi de kurtarıcılarımız olma gibi bir şansı kullanma fırsatı sunduğu bilinmelidir. Ben, yadsınmaz bu gerçeğin toplumsal bilince ulaşmasının becerilmesi sayesinde ancak, Ermenilerin takvim yaprağında ulusal yas günü olarak var olan sayfayı çevirip 25 nisanın ilk ışıklarını insanca karşılama sevincini layıkıyla yaşayabileceklerine inananlardanım !

Bu ise, Der-Zor kâbusu dışında bir şeyi olmayan Ermenilerin, yapılmayan NÜRNBERG’inin becerilmesi sayesinde, susadığı adalet suyunu doya doya içme gereksiniminin toplumsal bilince ulaştırılmasının sağlanmasıyla başarılabilir. 1915 Soykırımının feci etkileri yok edilmeye çalışılmadan, Ermenilerin hiç kapanmayan yaralarının sarılması için ciddi adımlar atılmadan, Türklerle Kürtlerin ayaklarına takılı kalın, paslı prangalardan daha beter olduğunu sandığım, vicdanlarına oturmuş dayanılmaz ağırlıkta manevi bir yükün varlığı, o halkların ileriye doğru adım atmalarını da imkânsız kılmaktadır.

Bu gerçeği anlayıp da bilenlerin bilmeyenlere anlatması, ben insanım diyebilmenin de kıstası olarak algılanmalıdır artık ! Güney Afrika Cumhuriyeti’nde ırkçı Apartheid rejimine karşı verdiği mücadele nedeniyle 1984 Nobel Barış Ödülüne layık görülen Desmond TUTU siyah ırkdaşlarına yönelik bir konuşmasında, “Beyazlara iyi davranın, insanlıklarını yeniden

bulmak için size ihtiyaçları var” der. Bir Ermeni olarak, O büyük hümaniste duyduğum saygı gereği, bize ihtiyacı olan kendi beyazlarımıza onun sözlerini duyurmayı seve seve üstleniyor, kendi payıma düşen vicdani bu görevi bugün yerine getiriyorum.

Sarkis HATSPANIAN

“Vardaşen” mahpusanesi,

24.nisan.2011

Diğer Yazıları: <https://tarihvetoplumlar.com/sarkis-hatspanian/>